

MØTEREFERAT

Sak

Kundeforum for balanseavregningen – 9.juni 2022

Møteleder

Philippe Sørensen

Møtedato/Sted

9.juni 2022 / Teams

Deltakere

Philippe Sørensen – Statkraft Energi AS
Bård Mageli – Markedskraft AS
Kamilla Solumsmo – Skagerak Energi
Hilde N Seppola – Elvia
Roald Skaar – Hafslund E-CO Vannkraft AS
Espen Fjeld – Energi Salg Norge AS

Lars Ellingsgard – Elvia
Trond Marthinsen – Lyse Produksjon
Alf Olevik Ulvan – Elhub AS
Stian Henriksen – RME-Nve
Kristian Bernseter – Statnett SF
Morten Torgalsbøen – Statnett SF

Ikke til stede

Møtereferent

Morten Torgalsbøen / Kristian Bernseter

Dokumentet sendes til

Møtets deltakere i tillegg til publikasjon på Statnetts internettsider

Neste møte: tidspunkt og sted

Nov 2022, sted uavklart

Dato

16.juni 2022

1) Godkjenning av dagsorden og referat

Forslag til agenda og møtereferat ble godkjent

2) Makspris i mFRR / ubalansepris

Tolkningen de nordiske regulatorer har gjort av europeisk regelverk tilsier at prisgrensene i aktiveringsmarkedet for manuelle frekvensreguleringsreserver, mFRR, ikke kan være lavere enn prisen i intradagmarkedet. De nordiske TSOene har derfor innledet prosesser for å endre gjeldende prisgrense. Statnett har i dag prisgrense på 5000 EUR/MWh. 1. juni 2022 ble det sendt ut et forslag på høring om å øke denne til +/- 10 000 EUR/MWh gjeldende fra 01.11.2022. Tilsvarende er foreslått og/eller vedtatt i resten av Norden. Ved tilkobling til MARI vil prisgrensen justeres ytterligere, først til +/- 15 000 EUR/MWh og på sikt potensielt til +/- 99 999 EUR/MWh, men dette kan revideres underveis i den europeiske prosessen.

Den gjeldende maksprisen ble nådd i NO3 og NO4 i november i fjor. Det jobbes med å sikre tilstrekkelig med reguleringsressurser i markedet. Spesielt siden introduksjon av automatisk håndtering av regulerkraftmarkedet kan bidra til noe hyppigere aktivering av bud med høyere priser enn i dag.

Kundeforum ser utfordringer med at ubalanseprisen vil påvirkes og bidra til økt risiko for aktørene. De må ta hensyn til at ubalansekostnaden kan øke vesentlig i avtale med sine kunder. Enkelte produkter som spot med påslag vil det bli vanskeligere å prise når grunnlaget for påslaget blir mer usikkert. Det blir stadig viktigere å sikre at aktørene har god informasjon om prisbildet i markedet for å kunne agere proaktivt. I dag kommer informasjonen for sent, og informasjonstilgangen er ikke lik. Tendens til økt overbalansering i spot er et trolig scenario dersom aktørene ikke har tilstrekkelig prisinformasjon nærmere driftstimen. For tilbyder av reguleringsressurser vil økte prisgrenser virke positivt, men det er også nødvendig å tilrettelegge for flere tilbydere ved å redusere krav til minimum budstørrelse og informere bedre til potensielt nye tilbydere.

3) 15min avregningsperiode

a) Status og implementeringsplan

Statnett har tidligere informert om at prosjektet er forsinket grunnet større kompleksitet i arbeidet med å automatisere systemdriften. Automatisering er en forutsetning for å håndtere kortere tidsperioder. Statnett har søkt om utsettelse for 15 minutters avregningsperiode til 22.05.2023. Grunnet replanleggingen har RME bedt om ytterligere informasjon fra Statnett. Hovedlinjene i oppdatert implementeringsplan ble presentert i møtet.

eSett vil som planlagt sette 15 minutters avregningsperiode i drift 22.05.2023, siden de er forpliktet til dette i en nordisk sammenheng. Elhub kunne vært klare til 22.05.2023, men har valgt å utsette sine endringer for å redusere risikoen og få en gunstigere utviklingsprosess. Automatiseringen av regulerkraftmarkedet (mFRR EAM) er utsatt til oktober-november 2023. Det er mange avhengigheter i den videre implementeringen som avhenger av stabil drift i mFRR EAM. 15 minutters priser i regulerkraftmarkedet er derfor planlagt til 2.kvartal 2024. Denne milepælen åpner også opp for 15 minutters ubalansepris og balanseavregningsperiode samt handel. Implementeringsplanen har ikke spesifisert dette mer enn 2.kvartal 2024, men siden RME ber om en spesifikk dato har Statnett anslått 30.4.2024.

b) Innføring i eSett

eSett følger sin opprinnelige implementeringsplan. Dette inkluderer funksjonalitet både for å håndtere mottak av kvartersverdier før 15 minutters balanseavregningsperiode og mottak av timesverdier etter at 15 minutters avregning er innført i eSett. Sistnevnte blir aktuelt for Norge og innebærer at eSett deler alle mottatte verdier på 4. Summen av timens fire kvarter vil gi samme resultat som om det fremdeles var timesavregning.

c) Innføring i Elhub

Elhub har definert sin implementering i to faser. Første fase er fokusert på mottak av kvartersverdier, mens andre fase setter Elhub i stand til å gjennomføre sine forretningsprosesser basert på kvartersverdier. Fase 1 skal være klar til 18 sept 2023 mens fase 2 er planlagt til 22.01.24. Fase 2 kan forskyves noe dersom det skulle vise seg hensiktsmessig. Elhub presiserer at nettselskap i tillegg til å etablere måling med 15 minutters oppløsning må sørge for at relevante målepunkt i Elhub blir registret med kanaler for kvartersverdier.

d) Diskusjon

i) Hvordan håndtere 60min ISP når eSett er på 15min?

Norge vil beholde 60 min balanseavregningsperiode etter at de andre nordiske landene har implementert 15 minutters oppløsning. Dette krever noen tilpasninger for norske aktører.

Selv om det blir teknisk mulig å rapportere bilateral handel med kvartersoppløsning skal det i Norge rapporteres pr time. Lukketid blir også tilpasset dette. Elhub må avtale med naboland hvordan utveksling skal rapporteres på grensene. For rapportering fra eSett er det mulig for aktørene å abonnere på data med den tidsoppløsning de ønsker. Online Service vil også la bruker selv velge hvilken tidsoppløsning som vise som standard. Håndboken vil måtte ta håndtere særnorske tilpasninger. Kundeforum anbefaler at det videreføres en felles nordisk håndbok, men at det informeres tydelig der hvor det er nasjonale tilpasning slik at dette kommer tydelig frem for leser. Det kan i tillegg være hensiktsmessig med et eget kapittel som lister opp hvor det er ulikt regelverk i landene.

ii) Hvordan er det fornuftig å innføre reell 15min avregning?

Elhub sin implementering åpner for å rapportere reelle 15 minutters avregningsdata til eSett før 15 minutters balanseavregningsperiode innføres. Dette vil gi aktørene mulighet til å forberede sine prognoseverktøy. Kundeforum ønsker at denne muligheten benyttes. Kundeforum ser det også som en stor fordel om 15 minutt ubalansepriser kan beregnes/estimeres og offentliggjøres før disse offisielt innføres. Det er viktig for de balanseansvarlige å få innblikk i hva deres økonomiske eksponering av ubalanser kan bli.

4) Siste nytt fra Elhub

Elhub presenterte status basert på månedsrapporten for april. Teknisk tilgjengelighet i Elhub har for april og mai vært 100%. Det har ikke vært uplanlagt nedetid, men det har vært mye nedetid relatert planlagt vedlikehold. Antall profilmålte anlegg gikk mye ned ved nyttår, men nedgangen har så stagnert. Mye av nedgangen er forårsaket av at umålt gatelys er endret til timesmålt, noe Elhub anser som positivt. DSO er bedre egnet til å fastslå det reelle forbruket enn hva resultatet blir ved å benytte JIP. Kompletthet på D+1 gikk mye ned og har sammenheng med oppgradering av systemer og følgende nedetid hos DSO. Kvaliteten på måleverdier har samtidig blitt bedre. Elhub er tilrettelagt for kontinuerlig rapportering av produksjon og utveksling, men noen systemleverandører er ikke klare med støtte for dette. Kundeforum imøteser denne muligheten.

5) Ubalanser i Norge – endringer med ny avregningsmodell?

Etter overgangen til 1-pris avregningen har Statnett holdt nøye øye med utviklingen i ubalanser. Dette gjelder også kvaliteten på innrapporterte produksjonsplaner. Statnett er fremdeles avhengig av produksjonsplan med god kvalitet for å planlegge systemdriften. Våre undersøkelser viser at kvaliteten på produksjonsplanene fremdeles er god. Kundeforum ser ingen grunn til at kvaliteten skal forringes på kort sikt i alle fall da dette arbeidet følger godt innarbeidede rutiner som også er vesentlig i forbindelse med andre prosesser knyttet til handel og anmelding.

Avregningsansvarlig ser ingen tydelig trend i utviklingen i brutto ubalanse, men netto underskudd øker. Det er også en viss økning i absolutt ubalanse, men dette skyldes trolig i stor grad at det er satt i drift mer vindkraft. Det er også regionale ulikheter hvor ubalansene i NO1 viser et netto overskudd som betyr at aktørene kjøper litt for mye. I NO3 er det derimot en trend til at underskuddet øker. Kundeforum anser at det har gått for kort tid til å se trender. De er anser det som mer sannsynlig at nye aktører vil være de som påvirker utviklingen. Etablerte aktører har gjeldende praksis innarbeidet i sine rutiner.

6) Eventuelt

Kundeforum stiller spørsmål om fremtidig publisering av ubalansepris. Det er viktig at prisene er lett tilgjengelig, oppdateres hyppig og at alle aktører får de samtidig. Det har lenge vært snakk om endringer i publiseringen og kundeforum påpeker nødvendigheten av å ha en god prosess med Statnett om tekniske endringer som kreves for å få tak i prisene.

7) Neste møte

Neste møte planlegges i nov 2022 som et fysisk møte i forbindelse med avregningskonferansen. Det tas sikte på å holde cirka annethvert møte fysisk og digitalt.